

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Viite: Lausuntopyyntö 28.1.2026 (POPELY/1330/2025)

Lausunto Raahen Satama Oy:n liittymisestä Raahen edustan merialueen yhteistarkkailuun

Asian tausta

Lupa- ja valvontavirasto on 28.1.2026 pyytänyt Raahen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa asiassa Raahen Satama Oy:n liittyminen Raahen edustan merialueen yhteistarkkailuun. Lausuntopyynnön liitteenä on toimitettu voimassa oleva merialueen tarkkailuohjelma (päivitetty 9.9.2025) sekä AFRY Finland Oy:n laatima selvitys tarkkailuohjelman muutostarpeesta.

Raahen edustan merialueen yhteistarkkailuun kuuluu nykyisellään neljä alueen toimijaa – Raahen Vesi Oy, SSAB Europe Oy, Raahen Voima Oy sekä Laiva Gold Oy. Ohjelman tavoitteena on seurata toimijoiden aiheuttaman pistekuormituksen mahdollisia vaikutuksia Raahen edustan merialueen ekologiseen ja kemialliseen tilaan. Tarkkailu sisältää vedenlaadun, kasviplanktonin, pohjaeläinten, kalastuksen, kalojen metallipitoisuuden sekä sedimentin seurantaa. Tarkkailuvelvoitteissa on sekä yhteisiä, että toimijakohtaisia velvoitteita.

Ohjelma on päivitetty viimeksi 9.9.2025 ja se on voimassa toistaiseksi vuodesta 2026 alkaen. Päivityksessä on lisätty mm. sedimentintarkkailu, ohjeita näytteenotosta ja raportoinnista sekä pohjaeläinten metallipitoisuuksien ja leväntuotantopotentiaalin käsittely.

Vedenlaatua seurataan vuosittain 11 näytepisteellä (4 krt/v), joista yksi on intensiivipiste (12 krt/v). Biologista tarkkailua (kasviplankton ja pohjaeläimet) tehdään kolmen vuoden välein ja pohjasedimenttiä tulee tutkia viiden vuoden välein. Kalataloustarkkailuun sisältyy kolmen vuoden välein tehtävät kalastustiedustelut ja kalojen metallipitoisuuksien mittaukset, sekä viiden vuoden välein tehtävä verkkokoekalastus.

Ohjelmaa voidaan päivittää, mikäli toiminta tai päästöt muuttuvat.

Nyt AFRY:n laatimassa selvityksessä tarkastellaan Raahen Satama Oy:n liittymistä merialueen yhteistarkkailuun sekä esitetään muutostarpeet tarkkailuohjelmaan. Nykyisellään Raahen Satama Oy:llä on heitä koskevassa ympäristöluvassa määritetyt tarkkailuvaatimukset, jotka keskittyvät sataman hulevesien seurantaan.

Selvitys ottaa huomioon myös Raahen Sataman syväsataman laajennuksen (2026-2027), joka tulee muuttamaan nykyisiä tarkkailupisteitä ja vesialueen virtausolosuhteita.

Nykyinen sataman hulevesitarkkailu tehdään kahdesti vuodessa. Tulosten perusteella hulevedet ovat olleet ajoittain hyvin emäksisiä ja sähkönjohtavuus ja kiintoainepitoisuus ovat olleet korkeat. Hulevedet ovat olleet myös tummia ja sisältäneet fosforia sekä ajoittain myös runsaasti ammoniumtyyppiä. Hulevesissä on ollut myös metalleja (alumiini, kadmium, rauta, nikkeli, sinkki). Hulevesikaivoista on lisäksi ajoittain mitattu korkeita pitoisuuksia öljyhiilivetyjä.

Hulevesien kuormitusvaikutusta ei ole voitu luotettavasti arvioida, koska hulevesimääriä ei mitata.

Raportti esittää seuraavia muutoksia nykyiseen yhteistarkkailuun:

- Vedenlaatupiste RE23 korvataan sedimenttipisteellä Laiva Me9, koska alkuperäinen piste tulee jäämään täyttöalueen alle
- Sedimenttipiste Me8 korvataan Me10-pisteellä, jolta on olemassa vertailukelpoista dataa
- Näytteenottoa pisteellä RE13 laajennetaan kattamaan öljyhiilivetyjen (C10-C40) määrittämisen 4 krt/v
- Liukoisen sinkin ja kuparin määrittäminen pisteillä RE13 ja RE17
- Verkkokoekalastus-alue 3 siirretään hieman lännemmäksi täyttöalueen alta

Lausunto

Raahen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen on tutustunut annettuun aineistoon. Pidämme hyvänä, että tarkkailua tehdään laajasti ja suunnitelmallisesti, merialueen yhteistarkkailusuunnitelmaa päivittäen. Tarkkailussa on tärkeää ottaa huomioon alueen kokonaistilanne, sekä lähitulevaisuuden muutokset alueelle. Raahen ympäristönsuojeluviranomainen näkee, että Raahen Satama Oy:n vaikutusten tarkkailu paranee heidän liittymällä merialueen yhteistarkkailuun.

Raahen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisella ei ole muuta lausuttavaa asiaan.